

Sygn. akt III U 493/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 marca 2021 r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Danuta Poniatowska
------------------------	----------------------------------

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 30 marca 2021 r. w Suwałkach

sprawy **J. A. (1)**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o wysokość świadczenia

w związku z odwołaniem J. A. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 12 maja 2020 r. znak (...)

1. **oddala odwołanie;**

2. **zasądza od J. A. (1) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. 180 (sto osiemdziesiąt) złotych z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt III U 493/20

UZASADNIENIE

Decyzją z 12.05.2020 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., powołując się na przepisy ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 53) ustalił wysokość i podjął wypłatę emerytury przyznanej J. A. (1), poczynając od 1.05.2020 r., to jest od miesiąca, w którym ustala przyczyna wstrzymania wypłaty świadczenia.

W odwołaniu od tej decyzji J. A. (1) wskazał, że jest ona niezgodna ze stanem faktycznym, a dowody na to przedstawi podczas posiedzenia Sądu. Wnioskodawca przebywał wówczas w Areszcie Śledczym w L..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Podtrzymał podstawy skarżonej decyzji.

Sąd ustalił, co następuje:

J. A. (1) (ur. (...)) wystąpił o emeryturę, składając 2.09.2019 r. wniosek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych III Oddział w W.. Wskazał, że od 27.11.2017 r. przebywa w Areszcie Śledczym w L., jako podejrzany o popełnienie

przestępstwa gospodarczego. Do momentu aresztowania zatrudniony był w (...)sp. z o.o. w W. i płatnik ten odprowadzał za niego składki na ubezpieczenia społeczne.

Wniosek J. A. (1) przekazany został do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B., który pismem z 1.10.2019 r. wskazał, jakie dokumenty powinien złożyć, załączając druk formularzy. J. A. (1) przebywał wówczas nadal w Areszcie Śledczym w L. i korespondencja prowadzona była na adres jego pobytu. Wniosek o emeryturę na formularzu, niewypełniona informacja o okresach składkowych i nieskładkowych oraz odrębnie napisane wyjaśnienie o przyczynach niezłożenia wymaganych dokumentów, wpłynęły do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. 16.10.2019 r. J. A. (1) wyjaśniał, że nie jest w stanie przedłożyć żadnych dokumentów, gdyż jest tymczasowo aresztowany. Rygory związane z jego statusem jako „podejrzanego” powodują, że nie ma dostępu do dokumentów potwierdzających okresy zatrudnienia. Powołał się na złożoną wcześniej – w roku 1999 dokumentację.

Organ rentowy ustalił, że za grudzień 2017 r. płatnik (...) sp. z o.o. w W. złożył ostatnie dokumenty rozliczeniowe za wszystkich ubezpieczonych, w tym J. A. (1). Natomiast od 1.01.2018 r. III O/ZUS w W. sporządził dokument techniczny wyrejestrowania płatnika. Trzech ubezpieczonych, w tym J. A. (1), nie zostało wyrejestrowanych. Spółka nie została wyrejestrowana także w KRS (k. 7-9 akt rentowych).

Decyzją z 31.10.2019 r. przyznano J. A. (1) prawo do emerytury w kwocie zaliczkowej, na podstawie art. 24 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 zm.) począwszy od (...)r., to jest od osiągnięcia wieku emerytalnego. Jednocześnie wskazano, że wypłata emerytury podlega zawieszeniu z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia i pouczono, że w celu podjęcia wypłaty emerytury należy przedłożyć w oddziale ZUS świadectwo pracy lub zaświadczenie potwierdzające fakt rozwiązania stosunku pracy z każdym pracodawcą, na rzecz którego praca ta była wykonywana bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury oraz wnioski o podjęcie wypłaty.

Decyzję tę poprzedziła decyzja z 23.10.2019 r. o ponownym ustaleniu J. A. (1) kapitału początkowego.

Pismem z 4.11.2019 r. organ rentowy zwrócił się do wnioskodawcy o złożenie wyjaśnień dotyczących faktycznego okresu świadczenia pracy. W odpowiedzi J. A. (1) wyjaśnił, że był jedynym członkiem zarządu spółki oraz jednym z dwóch udziałowców. W związku z jego aresztowaniem, działalność spółki została sparaliżowana i nie zostały podjęte żadne kroki prawne dotyczące spółki i jej pracowników (k.13 i 14 akt rentowych). Natomiast żona wnioskodawcy, J. A. (2) 13.03.2020 r. wskazała konto bankowe do wypłaty emerytury odwołującego się. W tym samym dniu wpłynęło też pismo J. A. (1) z żądaniem uruchomienia wypłaty emerytury. W odpowiedzi organ rentowy ponownie pouczył o konieczności przedłożenia świadectwa pracy i wydał decyzję odmowną datowaną na 8.04.2020 r. (k.15-21 akt rentowych).

W dniu 5.05.2020 r. J. A. (1) osobiście złożył świadectwo pracy (k.29-32 akt rentowych). Wynika z niego, że był zatrudniony w(...)sp. z o.o. w W. od 29.02.2012 r. do 31.12.2017 r. w pełnym wymiarze czasu pracy. W okresie zatrudnienia wykonywał pracę doradcy Zarządu, a stosunek pracy ustał w wyniku rozwiązania na podstawie art. 52 § 1 pkt 2 kodeksu pracy. Dokument opatrzony jest datą wystawienia – 31.12.2017 r. w W., pieczęcią nagłówkową spółki i podpisany przez główną księgową M. K.. Po złożeniu tego dokumentu organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję, poinformował również o braku podstaw do podjęcia wypłaty świadczenia od daty jego przyznania.

Z zeznań świadka – prowadzącej sprawę księgową M. K. - wynika, że współpracowała ze spółką do 2017 r. w ramach umowy zlecenia. W marcu 2020 r. sporządziła świadectwo pracy J. A. (1) na prośbę jego pełnomocnika – adwokata i według jego informacji odnośnie pobytu J. A. (1) w Areszcie Śledczym (pisemne zeznania k. 40-42, lista pytań k. 20 odw., postanowienie k. 32). Ponadto wskazała, że sprawy pracownicze oraz zgłoszenia do ZUS należały do zakresu kompetencji J. A. (1).

Z przedłożonych dokumentów wynika, że (...)sp. z o.o. w W. na dzień 10.11.2017 r. zatrudniało trzech pracowników: J. A. (1) (pełniącego również funkcję Prezesa Zarządu), J. A. (2) (ustanowioną również prokurentem) i I. A. (lista płac k. 45 i umowy o pracę k. 46-49). Prokurentem był ustanowiony również A. K., tymczasowo aresztowany tak

jak wnioskodawca - 27.11.2017 r. (KRS k. 22-28). Wyrejestrowanie z ubezpieczeń J. A. (2) nastąpiło na jej wniosek 1.12.2017 r. (k. 29-30).

Sąd zważył, co następuje:

Zaskarżona decyzja jest w ocenie Sądu prawidłowa. Organ rentowy ustalił wysokość i podjął wypłatę emerytury przyznanej J. A. (1), poczynając od 1.05.2020 r., to jest od miesiąca, w którym ustala przyczyna wstrzymania wypłaty świadczenia. Podstawę prawną tej decyzji stanowi art. 135 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 53), zgodnie z którym w razie ustania przyczyny powodującej wstrzymanie wypłaty świadczenia, wypłatę wznawia się od miesiąca ustania tej przyczyny, jednak nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty lub wydano z urzędu decyzję o jej wznowieniu. Wynikającą z tego przepisu zasadą jest, że wypłata świadczenia następuje od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek, a tylko w razie błędu organu rentowego wypłatę wznawia się za okres 3 lat poprzedzających bezpośrednio miesiąc, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty (art.135 ust. 3).

Świadczenie emerytalne J. A. (1) zostało zawieszono z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia. Doręczając decyzję z 31.10.2019 r. pouczone wnioskodawcę, że w celu podjęcia wypłaty emerytury należy przedłożyć w oddziale ZUS świadectwo pracy lub zaświadczenie potwierdzające fakt rozwiązania stosunku pracy z każdym pracodawcą, na rzecz którego praca ta była wykonywana bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury oraz wniosek o podjęcie wypłaty. Decyzja ta nie została zaskarżona.

Ponadto składając wniosek o emeryturę, jak też po doręczaniu decyzji o przyznaniu prawa do emerytury i jej zawieszeniu, J. A. (1) nie kwestionował okoliczności, że kontynuuje zatrudnienie. Jego wyjaśnienia wskazujące, że sprawy pracownicze nie należały do jego kompetencji, nie są wiarygodne, gdyż świadek M. K. wskazała, że to on właśnie zajmował się tymi sprawami, a nawet sam składał deklaracje do ZUS. Nie bez znaczenia jest też okoliczność, że już od 2012 r. zajmował się sprawami spółki, będąc zatrudniony jako doradca Prezesa Zarządu, którą to funkcję ostatnio sam pełnił. Od osoby prowadzącej działalność gospodarczą można wymagać znajomości podstawowych przepisów czy choćby czytania doręczonych decyzji ze zrozumieniem.

Nie przekonuje Sądu argument, że wnioskodawca był pozbawiony możliwości działania od momentu aresztowania 27.11.2017 r. i nie znał swojej sytuacji prawnej. Przeczy temu choćby złożony we właściwym czasie (we wrześniu 2019 r. - miesiącu ukończenia 65 roku życia) wniosek o emeryturę oraz korespondencja z organem rentowym. Można tylko przypuszczać, że nie miał pewności, które z rozwiązań dotyczących stosunku pracy ze spółką, przewidzianych w kodeksie pracy, będzie w jego sytuacji najkorzystniejsze.

Niewątpliwie pozbawienie wolności i status tymczasowo aresztowanego nie ułatwiał wnioskodawcy działania w sprawach spółki. Jednak należy zwrócić uwagę, że to J. A. (1) był odpowiedzialny jako Prezes Zarządu, a także jako pracownik – doradca Prezesa Zarządu za prawidłowe jej funkcjonowanie w różnych sytuacjach. Tymczasowe aresztowanie stosują uprawnione organy w określonym trybie. Jeśli jest ono niezasadne, przysługuje wnioskodawcy prawo do odszkodowania za okres, kiedy był pozbawiony możliwości działania jako organ spółki, również ewentualnie prawo do odszkodowania za brak wyrównania należnego świadczenia emerytalnego.

Orzecznictwo sądów odnośnie wypłaty wstrzymanego świadczenia jest ugruntowane i jednoznaczne. W razie ustania przyczyny powodującej wstrzymanie wypłaty świadczenia, wypłatę wznawia się od miesiąca ustania tej przyczyny, jednak nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty lub wydano z urzędu decyzję o jej wznowieniu. Wynikającą z tego przepisu zasadą jest, że wypłata świadczenia następuje od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 30.01.2015 r. sygn. III AUa 489/14, wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 9.01.2013 r. sygn. III AUa 1029/12 i inne).

Podnoszone przez organ rentowy wątpliwości dotyczące podstawy i terminu ustania stosunku pracy J. A. (1) nie mają w związku z tym znaczenia w niniejszej sprawie. Niewątpliwie jest, że J. A. (1) w maju 2020 r., kiedy złożył do ZUS świadectwo pracy, nie pozostawał w zatrudnieniu. Świadectwo pracy nie jest jedynym dowodem na okoliczność

świadczenia pracy. Świadczenie wykonywania pracy nie jest dokumentem urzędowym w rozumieniu przepisu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest ani organem państwowym, ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. W postępowaniu sądowym traktuje się je jako dokument prywatny w rozumieniu przepisu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej. Natomiast zgodnie z przepisem art. 135 ust. 1 ustawy emerytalnej, wypłatę świadczenia wznawia się od miesiąca ustania przyczyny jej wstrzymania, jednak nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o wznowienie wypłaty.

W związku z powyższym, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzeczono, jak w sentencji (pkt 1).

O kosztach procesu Sąd orzekł na mocy art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t. j. Dz.U. z 2018 r. poz.265).